

390

D E K R E T

z dnia 25 października 1948 r.

o odtworzeniu i uporządkowaniu wojskowej ewidencji rezerw osobowych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 25 czerwca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 223) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Celem odtworzenia i uporządkowania wojskowej ewidencji rezerw osobowych zostanie przeprowadzona jednorazowa ich rejestracja połączona z przeglądem lekarskim, zwana w dalszym ciągu „rejestracją“.

Art. 2. 1. Obowiązkowi zgłoszenia się do rejestracji podlegają:

- 1) mężczyźni urodzeni w latach 1900 — 1926, bez względu na to, czy ich stosunek do służby wojskowej został ustalony i czy odbywali oni czynną służbę wojskową,
- 2) osoby urodzone w latach 1895 — 1926 posiadające stopień oficerski.

2. Obowiązkowi zgłoszenia się do rejestracji mogą być ponadto poddane kobiety nie posiadające stopnia oficerskiego, urodzone w latach 1913 — 1926, które:

- 1) odbywały czynną służbę wojskową i zostały z niej zwolnione (zdemobilizowane lub przeniesione do rezerwy),
- 2) nie odbywały czynnej służby wojskowej, lecz ze względu na posiadane wykształcenie lub wykonywany zawód mogą być użyte do pomocniczej służby wojskowej.

Art. 3. Obowiązkowi zgłoszenia się do rejestracji nie podlegają:

- 1) osoby, które nie posiadają obywatelstwa polskiego, jeżeli udowodnią posiadanie obywatelstwa innego państwa,
- 2) obywatele polscy stale zamieszkali za granicą,

3) żołnierze pełniący czynną służbę wojskową, z wyjątkiem osób zmobilizowanych na podstawie art. 2 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 4 listopada 1944 r. o militaryzacji Polskich Kolei Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 55),

4) duchowni i zakonnicy prawnie uznanych wyznań religijnych.

Art. 4. 1. Powołanie do rejestracji następuje za pomocą obwieszczeń władz wojskowych, podanych do publicznej wiadomości co najmniej na dwa tygodnie przed terminem, oznaczonym w obwieszczeniu.

2. Minister Obrony Narodowej może zarządzić również inny, niż określony w ust. 1, sposób powołania do rejestracji.

Art. 5. Powołani do rejestracji są obowiązani stawić się osobiście przed właściwą władzą wojskową w oznaczonym czasie i miejscu wraz z posiadanymi dokumentami, stwierdzającymi ich tożsamość, wiek, zawód, wykształcenie, stosunek do służby wojskowej, posiadane stopnie oraz tytuły wojskowe, i dwiema fotografiami.

Art. 6. 1. Ministrowie, podsekretarze stanu, kierownicy władz naczelnych, prezes Najwyższej Izby Kontroli, pierwszy prezes Sądu Najwyższego, prezes Najwyższego Trybunału Narodowego, posłowie i wojewodowie mogą spełnić obowiązek zgłoszenia się do rejestracji w drodze pisemnej.

2. Minister Obrony Narodowej może zezwolić również innym kategoriom osób, na spełnienie obowiązku zgłoszenia się do rejestracji w drodze pisemnej lub zarządzić zgłoszenie się pewnych kategorii osób do rejestracji w drodze pisemnej.

3. Rejonowy komendant uzupełnień może zezwolić poszczególnym osobom na spełnienie obowiązku zgłoszenia się do rejestracji w drodze pisemnej.

4. Władzą wojskową właściwą do przyjmowania zgłoszeń pisemnych jest ta władza, która

byłaby właściwa, gdyby osoby, wymienione w ust. 1, 2 i 3, zgłaszały się do rejestracji osobiście.

5. Minister Obrony Narodowej określi sposób spełnienia obowiązku zgłoszenia się do rejestracji w drodze pisemnej.

Art. 7. 1. Osoby, które z jakichkolwiek powodów nie stawiły się osobiście, a jeśli były uprawnione lub zobowiązane do zgłoszenia się w drodze pisemnej — nie zgłosiły się pisemnie do rejestracji w oznaczonym czasie przed właściwą władzą wojskową, są obowiązane uczynić to w innym dniu, który na ich prośbę właściwa władza wojskowa wyznaczy. Osoby te są obowiązane przedstawić równocześnie posiadane dowody usprawiedliwiające opóźnienie.

2. Przepis ust. 1 dotyczy również osób, które nie dopełniły obowiązku rejestracji z powodu przebywania w oznaczonym dla zgłoszenia się czasie: w zakładzie poprawczym, w domu pracy przymusowej, w zakładzie dla niepoprawnych lub innym zakładzie zamkniętym.

3. Obowiązek określony w ust. 1 i 2 trwa: w stosunku do kobiet nie posiadających stopnia oficerskiego — do końca roku kalendarzowego, w którym kończą 45 lat życia, w stosunku do mężczyzn nie posiadających stopnia oficerskiego — do końca roku kalendarzowego, w którym kończą 60 lat życia, w stosunku zaś do osób posiadających stopień oficerski — bez względu na ich wiek.

Art. 8. 1. Zarządy gmin wiejskich i miejskich obowiązane są sporządzić w trzech egzemplarzach imienną listę osób w gminie zamieszkających lub czasowo w niej przebywających, a podlegających obowiązkowi rejestracji, i dwa egzemplarze tej listy przekazać powiatowym władzom administracji ogólnej.

2. Powiatowe władze administracji ogólnej — po sprawdzeniu otrzymanych od zarządów gmin imiennych list — przekazują je właściwej rejonowej komendzie uzupełnień.

3. Sposób sporządzenia imiennych list i przeprowadzenia innych czynności przygotowawczych do rejestracji, w szczególności: sporządzenia planów stawiennictwa, rozplakatowania obwieszczeń, zabezpieczenia lokali urzędowych — przez władze wojskowe, administracji ogólnej, bezpieczeństwa publicznego i organa samarządu terytorialnego — określi zarządzenie Ministra Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Bezpieczeństwa Publicznego i Zdrowia.

Art. 9. 1. Rejestrację przeprowadzają wojskowe komisje rejestracyjne.

2. W skład wojskowej komisji rejestracyjnej wchodzi:

1) dwaj oficerowie, wyznaczeni przez dowódcę okręgu wojskowego,

2) przedstawiciel powiatowej władzy administracji ogólnej,

3) przedstawiciel powiatowego urzędu bezpieczeństwa publicznego,

4) lekarz wojskowy,

5) lekarz powiatowy; jeżeli lekarz powiatowy nie może wziąć udziału w posiedzeniach komisji, powiatowa władza administracji ogólnej powołuje w jego miejsce lekarza samorządowego lub lekarza pozostającego w państwowej służbie cywilnej w innym dziale administracji państwowej, a w razie ich braku — lekarza cywilnego wolnopraktykującego.

3. Przewodniczącemu komisji rejestracyjnej wyznacza dowódca okręgu wojskowego spośród oficerów delegowanych do składu komisji.

4. Sposób powoływania wojskowych komisji rejestracyjnych, ustalanie rejonów działania oraz tryb ich urzędowania, w szczególności sposób dokonywania przeglądu lekarskiego kobiet — określi zarządzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 3.

5. Dla przeprowadzenia rejestracji oficerów, podchorążych i kobiet mogą być tworzone osobne komisje. Sposób powoływania osobnych komisji, ich skład oraz tryb urzędowania określi Minister Obrony Narodowej.

6. Sposób przeprowadzenia rejestracji funkcjonariuszów służby bezpieczeństwa publicznego określi Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego.

Art. 10. 1. Właściwą jest komisja, w której rejonie działania powołany zamieszkuje lub czasowo przebywa.

2. W stosunku do powołanych, przebywających czasowo za granicą, właściwa jest komisja, w której rejonie działania powołani zamieszkiwali przed wyjazdem za granicę.

Art. 11. 1. Do zakresu działania wojskowych komisji rejestracyjnych należy w szczególności:

1) zbadanie stanu zdrowia powołanych i ustalenie ich zdolności do służby wojskowej (zdolny do służby wojskowej liniowej, zdolny do służby wojskowej nieliniowej, zupełnie niezdolny do służby wojskowej),

2) przeznaczenie osób uznanych za zdolne do służby wojskowej do poszczególnych rodzajów broni (służb) i specjalności wojskowych,

3) odtworzenie i uporządkowanie wojskowej ewidencji rezerw osobowych,

4) ustalenie stosunku do służby wojskowej osób zarejestrowanych i wydanie im wojskowych dokumentów osobistych.

2. Sposób odtworzenia i uporządkowania wojskowej ewidencji rezerw osobowych oraz wystawiania i wydawania wojskowych dokumentów osobistych określi zarządzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 3.

3. Minister Obrony Narodowej może poruczyć osobnym komisjom, utworzonym dla przeprowadzenia rejestracji oficerów i podchorążych, weryfikację stopni i tytułów wojskowych tych osób na zasadach, określonych w art. 65 dekretu z dnia 3 kwietnia 1948 r. o służbie wojskowej oficerów Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 135).

Art. 12. 1. Lokalu, umeblowania, sprzętu biurowego, opału i oświetlenia dostarczają komisjom zarządy gmin na zarządzenie powiatowych władz administracji ogólnej, według norm ustalonych w zarządzeniu, o którym mowa w art. 8 ust. 3.

2. Koszty świadczeń określonych w ust. 1 ponoszą gminy.

Art. 13. 1. Kwatery przejściowe i przejazdy członków komisji zapewniają powiatowe władze administracji ogólnej.

2. Koszty świadczeń określonych w ust. 1 ponoszą powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 14. 1. Koszty sporządzenia i przekazania imiennych list oraz koszty innych czynności przygotowawczych (art. 8) ponoszą władze, na których ciąży obowiązek dokonania tych czynności.

2. Koszty diet członków komisji ponoszą te władze, które członków wyznaczyły.

3. Koszty stawienia się do rejestracji ponoszą osoby powołane do rejestracji.

Art. 15. 1. Rejestrację osób powołanych, które z jakichkolwiek powodów nie stawily się do rejestracji przed właściwą komisją, przeprowadzają rejonowe komendy uzupełnień, właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osób powołanych.

2. Minister Obrony Narodowej może wyznaczyć inne władze wojskowe dla rejestracji opóźnionych oficerów i podchorążych, aniżeli rejonowe komendy uzupełnień.

Art. 16. 1. Kierownicy władz, urzędów, instytucji, zakładów naukowych, przedsiębiorstw i zakładów pracy — państwowych, samorządowych, spółdzielczych i prywatnych — są obowiązani sprawdzać przez zbadanie wojskowych dokumentów osobistych, czy osoby zatrudnione lub im podległe bądź też starające się o przyjęcie, wypełniły określony w niniejszym dekrete obowiązek zgłoszenia się do rejestracji.

2. W razie stwierdzenia niewypełnienia przez daną osobę obowiązku zgłoszenia się do rejestracji należy o tym powiadomić niezwłocznie najbliższą rejonową komendę uzupełnień.

Art. 17. 1. Minister Obrony Narodowej może na czas trwania rejestracji powołać do czynnej służby wojskowej następujących żołnierzy rezerwy:

- 1) lekarzy,
- 2) podoficerów i szeregowców.

2. Czas trwania czynnej służby wojskowej osób, powołanych na zasadzie przepisu ust. 1, zostaje im zaliczony na poczet ćwiczeń wojskowych.

3. Ilość żołnierzy rezerwy, podlegających powołaniu do czynnej służby w myśl przepisu ust. 1, ustala Minister Obrony Narodowej w zależności od potrzeb, związanych z przeprowadzeniem rejestracji.

Art. 18. 1. W celu umożliwienia rejonowym komendom uzupełnień utrzymywania w stanie aktualności wojskowej ewidencji rezerw osobowych, zarządy gmin są obowiązane założyć i utrzymywać w stanie aktualności ewidencje osób podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

2. Zarządy gmin są obowiązane zawiadomić miejscowo właściwe rejonowe komendy uzupełnień o zmianach w ewidencji osób, podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.

3. Sposób założenia i utrzymywania w stanie aktualności ewidencji, o której mowa w ust. 1, oraz przesyłania zawiadomień, o których mowa w ust. 2, określi zarządzenie Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych wydane w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 19. Kto, mając obowiązek zgłoszenia się do rejestracji, nie stawia się osobiście w wyznaczonym czasie przed właściwą władzą wojskową albo nie zgłasza się pisemnie, jeśli do zgłoszenia się pisemnego jest uprawniony bądź obowiązany — podlega karze więzienia do 3 lat lub aresztu do 3 lat.

Art. 20. Kto, wbrew obowiązkowi, wynikającym z niniejszego dekretu:

- nie przedstawia właściwej władzy wojskowej posiadanych dokumentów, stwierdzających jego tożsamość, wiek, zawód, wykształcenie, stosunek do służby wojskowej i posiadany stopień oraz tytuł wojskowy, lub podaje co do tych okoliczności nieprawdziwe dane,
- używa innych oszukańczych zabiegów w celu wprowadzenia właściwej władzy wojskowej w błąd,
- odmawia przyjęcia wojskowych dokumentów osobistych, wydawanych w związku z dokonaną rejestracją —
- podlega karze aresztu do 1 roku i grzywny do 30.000 zł albo jednej z tych kar

Art. 21. Kto nie dopełnia obowiązku, wynikającego z przepisów art. 16 —

- podlega karze aresztu do 1 roku i grzywny do 30.000 zł albo jednej z tych kar.

Art. 22. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Bezpieczeństwa Publicznego i Zdrowia, każdemu w jego zakresie działania.

Art. 23. Przepisy niniejszego dekretu nie uchylają obowiązku meldunkowego, ciążącego na osobach, podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu z mocy przepisów ustawy

z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 25, poz. 220 i z 1945 r. Nr 8, poz. 37) i innych przepisów szczególnych.

Art. 24. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Obrony Narodowej:

Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz

Minister Zdrowia:

Tadeusz Michejda